

Samling af Afgørelser

DOMSTOLENS DOM (Anden Afdeling)

4. juli 2019*

»Præjudiciel forelæggelse – fri udveksling af tjenesteydelser – direktiv 2010/13/EU – audiovisuelle medietjenester – TV-spredning – artikel 3, stk. 1 og 2 – modtage- og retransmissionsfrihed – tilskyndelse til had på grundlag af nationalitet – foranstaltninger truffet af modtagermedlemsstaten – midlertidig forpligtelse for medietjenesteudbydere samt andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler eller fjernsynsudsendelser, til kun at distribuere eller retransmittere en fjernsynskanal på denne medlemsstats område, som indgår i betalings-TV-pakker«

I sag C-622/17,

angående en anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 267 TEUF, indgivet af Vilniaus apygardos administracinis teismas (den regionale domstol i forvaltningsretlige sager i Vilnius, Litauen) ved afgørelse af 26. oktober 2017, indgået til Domstolen den 3. november 2017, i sagen

Baltic Media Alliance Ltd

mod

Lietuvos radijo ir televizijos komisija,

har

DOMSTOLEN (Anden Afdeling),

sammensat af afdelingsformanden, A. Arabadžjev, Domstolens præsident, K. Lenaerts, som fungerende formand for Anden Afdeling, og dommerne T. von Danwitz, C. Vajda (refererende dommer) og P.G. Xuereb,

generaladvokat: H. Saugmandsgaard Øe,

justitssekretær: afdelingschef M. Aleksejev,

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter retsmødet den 28. november 2018,

efter at der er afgivet indlæg af:

- Baltic Media Alliance Ltd ved advokatas R. Audzevičius og H. Stelmokaitis,
- Lietuvos radijo ir televizijos komisija ved advokatai A. Iškauskas og J. Nikė,
- den litauiske regering ved K. Juodelytė, R. Dzikovič og D. Kriaučiūnas, som befuldmægtigede,

* Processprog: litauisk.

– Europa-Kommissionen ved A. Steiblytė, G. Braun og S.L. Kalėda, som befuldmægtigede,
og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse i retsmødet den 28. februar 2019,
afsagt følgende

Dom

- 1 Anmodningen om præjudiciel afgørelse vedrører fortolkningen af artikel 3, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester) (EUT 2010, L 95, s. 1).
- 2 Anmodningen er blevet indgivet i forbindelse med en tvist mellem Baltic Media Alliance Ltd (herefter »BMA«) og Lietuvos radijo ir televizijos komisija (radio- og TV-kommission, Litauen, herefter »LRTK«) angående denne myndigheds afgørelse af 18. maj 2016 (herefter » afgørelsen af 18. maj 2016«), hvorved medietjenesteudbydere, der driver virksomhed på Litauens område, og andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler eller fjernsynsudsendelser til de litauiske forbrugere, pålægges i en periode på 12 måneder fra afgørelsens ikrafttræden udelukkende at distribuere eller retransmittere fjernsynskanalen NTV Mir Lithuania på Litauens område i betalings-TV-pakker.

Retsforskrifter

Den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn

- 3 Artikel 4 i den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn, der blev undertegnet i Strasbourg den 5. maj 1989, med overskriften »Freedom of reception and retransmission« har følgende ordlyd:

»The Parties shall ensure freedom of expression and information in accordance with Article 10 of the [european] [c]onvention for the [p]rotection of [h]uman [r]ights and [f]undamental Freedoms [undertegnet i Rom den 4. november 1950] and they shall guarantee freedom of reception and shall not restrict the retransmission on their territories of programme services which comply with the terms of this [c]onvention.«

EU-retten

Direktiv 89/552/EØF

- 4 Rådets direktiv 89/552/EØF af 3. oktober 1989 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne vedrørende udøvelse af tv- radiospredningsvirksomhed (EFT 1989, L 298, s. 23) indeholdt følgende i fjerde, niende, tiende og femtende betragtning:

»Europarådet har vedtaget den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn

[...]

[D]e i medlemsstaterne gældende love og administrative forskrifter om tv-radiosprednings- og kabelistributionsvirksomhed er forskellige, hvilket kan hæmme den frie udveksling af udsendelser inden for Fællesskabet og fordreje konkurrencen på det fælles marked.

[A]lle sådanne begrænsninger af friheden til at udøve tv-radiospredningsvirksomhed inden for Fællesskabet bør fjernes i henhold til Traktaten.

[...]

[F]orpligtelsen til at føre kontrol med overholdelse af den ved dette direktiv samordnede nationale lovgivning i den medlemsstat, hvorfra udsendelserne bringes, er efter fællesskabsretten tilstrækkelig til at sikre fri udveksling af udsendelser uden fornyet kontrol på det samme grundlag i de enkelte modtagermedlemsstater; en modtagermedlemsstat kan dog undtagelsesvist og på særlige betingelser midlertidigt indstille retransmission af fjernsynsudsendelser.«

5 Dette direktivs artikel 2, stk. 2, bestemte:

»Medlemsstaterne skal sikre modtagefrihed og må ikke hindre retransmission på deres område af fjernsynsudsendelser fra andre medlemsstater af grunde, der falder inden for de ved dette direktiv samordnede områder. De kan midlertidigt suspendere retransmission af fjernsynsudsendelser, hvis følgende forhold foreligger:

[...]«

Direktiv 97/36/EF

6 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 97/36/EF af 30. juni 1997 om ændring af Rådets direktiv 89/552 (EFT 1997, L 202, s. 60) erstattede artikel 2 i direktiv 89/552 med en ny tekst og indsatte en ny artikel 2a i direktiv 89/552, der i stk. 1 og 2 fastsatte følgende:

»1. Medlemsstaterne skal sikre modtagefrihed og må ikke hindre retransmissioner på deres område af fjernsynsudsendelser fra andre medlemsstater af grunde, der falder inden for områder, der er samordnet ved dette direktiv.

2. Medlemsstaterne kan midlertidigt fravige stk. 1, hvis følgende betingelser er opfyldt:

[...]«

Direktiv 2010/13

7 Direktiv 2010/13 kodificerede og erstattede direktiv 89/552, som ændret ved Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2007/65/EF af 11. december 2007 (EUT 2007, L 332, s. 27). Følgende fremgår af 1., 4., 5., 8., 26., 35., 36., 41., 43., 54. og 104. betragtning til direktiv 2010/13:

»(1) [...] [D]irektiv 89/552 [...] er blevet ændret væsentligt ved flere lejligheder[...]. Direktivet bør af klarheds- og rationaliseringshensyn kodificeres.

[...]

(4) I lyset af den nye teknologi til transmission af audiovisuelle medietjenester bør et tilpasset regelsæt, vedrørende udøvelse af tv-spredningsvirksomhed, tage hensyn til, hvordan strukturforandringer, spredning af informations- og kommunikationsteknologi (»ikt«) og teknologiske udviklinger påvirker forretningsmodellerne, ikke mindst finansieringen af kommerciel

tv-spredning, og bør sikre optimale konkurrencevilkår og retssikkerhed for europæiske virksomheder og tjenester på områderne informationsteknologi og medier samt respekt for kulturel og sproglig mangfoldighed.

- (5) Audiovisuelle medietjenester er i lige så høj grad kulturelle tjenester som økonomiske tjenester. Deres stadig større samfundsmæssige, demokratiske – især til sikring af informationsfrihed, meningsmangfoldighed og mediepluralisme – uddannelsesmæssige og kulturelle betydning gør en specifik regulering af disse tjenester berettiget.

[...]

- (8) Det er af afgørende betydning, at medlemsstaterne påser, at der ikke finder handlinger sted, som kan skade den frie udveksling og handel med tv-udsendelser, eller som kan fremme dannelsen af dominerende stillinger, der kan medføre begrænsninger for fjernsynsinformationens pluralisme og frihed og for informationssystemet som helhed.

[...]

- (26) Med henblik på dette direktiv bør definitionen af medietjenesteudbyder udelukke fysiske eller juridiske personer, der blot sender programmer, hvis redaktionelle ansvar påhviler tredjemænd.

[...]

- (35) Formålet med at fastsætte en række praktiske kriterier er ved hjælp af en udtømmende procedure at kunne bestemme, at kun én medlemsstat har jurisdiktion over en udbyder af medietjenester i forbindelse med tilvejebringelse af de tjenesteydelser, som direktivet vedrører. Under hensyn til [Domstolens] retspraksis og for at undgå tilfælde, hvor der er et tomrum med hensyn til jurisdiktion, er det dog hensigtsmæssigt at lægge etableringskriteriet i den betydning, hvori det anvendes i artikel 49 [TEUF] til 55 [TEUF], til grund som det endelige kriterium for bestemmelsen af en medlemsstats jurisdiktion.

- (36) Forpligtelsen til at føre kontrol med overholdelse af den ved dette direktiv samordnede nationale lovgivning i den medlemsstat, hvorfra udsendelserne bringes, er efter EU-retten tilstrækkelig til at sikre fri udveksling af udsendelser uden fornyet kontrol på det samme grundlag i de enkelte modtagermedlemsstater. En modtagermedlemsstat kan dog undtagelsesvist og på særlige betingelser midlertidigt indstille retransmission af fjernsynsudsendelser.

[...]

- (41) Medlemsstaterne bør kunne anlægge mere detaljerede eller strengere regler over for medietjenesteudbydere under deres jurisdiktion på de områder, der samordnes i dette direktiv, men bør samtidig sikre, at disse regler er i overensstemmelse med de generelle principper i EU-retten. For at tage højde for situationer, hvor et tv-spredningsforetagende, der henhører under én medlemsstats jurisdiktion, leverer en fjernsynsudsendelse, som helt eller fortrinsvis er rettet mod en anden medlemsstats område, er et krav om, at medlemsstaterne samarbejder med hinanden, og i tilfælde af omgåelse ville en kodificering af Domstolens retspraksis [...] og i tilknytning hertil indførelse af en mere effektiv procedure være en passende løsning, der tager hensyn til medlemsstaternes interesser uden at skabe tvivl om, hvorvidt oprindelseslandsprincippet anvendes korrekt. Begrebet »bestemmelser vedrørende offentlighedens interesse« er udviklet af Domstolen i dens retspraksis vedrørende artikel 43 [EF] og 49 [EF] (nu artikel 49 [TEUF] og 56 [TEUF]) og omfatter bl.a. bestemmelser om forbrugerbeskyttelse, beskyttelse af mindreårige og kulturpolitik. Den medlemsstat, der anmoder om samarbejde, bør

sikre, at de særlige nationale bestemmelser er objektivt nødvendige, at de anvendes på en ikke-diskriminerende måde, og at de ikke er mere vidtgående end nødvendigt for at nå disse resultater.

[...]

- (43) I henhold til dette direktiv og uanset oprindelseslandsprincippet kan medlemsstaterne fortsat træffe foranstaltninger, som begrænser den frie tv-spredningsvirksomhed, men kun på de betingelser og efter den procedure, direktivet fastlægger. Ifølge Domstolens faste retspraksis skal enhver begrænsning i den frie udveksling af tjenesteydelser, som enhver anden afvigelse fra et grundlæggende princip i traktaten, fortolkes restriktivt [...].

[...]

- (54) Medlemsstaterne har mulighed for at træffe alle de foranstaltninger, som de finder passende, over for audiovisuelle medietjenester fra tredjelande, hvis disse udsendelser ikke opfylder betingelserne i artikel 2, forudsat at EU-retten og Unionens internationale forpligtelser overholdes.

[...]

- (104) Målene for dette direktiv, nemlig at skabe et område uden indre grænser for audiovisuelle medietjenester og samtidig sikre en høj grad af beskyttelse af almene hensyn, især beskyttelse af mindreårige og den menneskelige værdighed, samt fremme af handicappedes rettigheder, kan ikke i tilstrækkelig grad opfyldes af medlemsstaterne og kan derfor på grund af direktivets omfang og virkninger bedre nås på EU-plan. Unionen kan derfor træffe foranstaltninger i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet, jf. artikel 5 [TEU]. [...]«

- 8 Artikel 1 i direktiv 2010/13, der indgår i direktivets kapitel I med overskriften »Definitioner«, bestemmer i stk. 1, litra a) og c)-f):

»I dette direktiv forstås ved:

a) »audiovisuel medietjeneste«:

- i) en tjeneste som defineret i artikel 56 [TEUF] og 57 [TEUF], som en medietjenesteudbyder har det redaktionelle ansvar for, og hvis hovedformål er at udbyde informerende, underholdende eller oplysende programmer til offentligheden via elektroniske kommunikationsnet som defineret i artikel 2, litra a), i [Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/21/EF af 7. marts 2002 om fælles rammebestemmelser for elektroniske kommunikationsnet og -tjenester (rammedirektivet) (EFT 2002, L 108, s. 33)]. Sådanne audiovisuelle medietjenester er enten fjernsynsudsendelser som defineret i litra e) i nærværende stykke eller on-demand audiovisuelle medietjenester som defineret i litra g) i nærværende stykke

[...]

[...]

- c) »redaktionelt ansvar«: udøvelse af effektiv kontrol over både udvælgelsen af programmer og deres tilrettelæggelse, enten i en kronologisk programflade, såfremt der er tale om fjernsynsudsendelser, eller i et katalog, såfremt der er tale om on-demand audiovisuelle medietjenester. Redaktionelt ansvar indebærer ikke nødvendigvis et juridisk ansvar i henhold til national lovgivning med hensyn til indholdet eller de udbudte tjenester

- d) »medietjenesteudbyder«: den fysiske eller juridiske person, der har det redaktionelle ansvar for valget af audiovisuelt indhold i den audiovisuelle medietjeneste og bestemmer, hvordan det tilrettelægges
- e) »tv-spredning« eller »fjernsynsudsendelser« (det vil sige en lineær audiovisuel medietjeneste): en audiovisuel medietjeneste, der udbydes af en medietjenesteudbyder med henblik på samtidig modtagelse af programmer på basis af en programflade
- f) »tv-spredningsforetagende«: en medietjenesteudbyder af fjernsynsudsendelser.«

9 Artikel 2, stk. 1-3, i direktiv 2010/13 bestemmer:

»1. Hver medlemsstat sikrer, at alle audiovisuelle medietjenester, der udsendes af medietjenesteudbydere under dens jurisdiktion, overholder de retsregler, der gælder for audiovisuelle medietjenester bestemt for offentligheden i denne medlemsstat.

2. I dette direktiv forstås ved medietjenesteudbydere under en medlemsstats jurisdiktion tjenesteudbydere, der er:

- a) etableret i den pågældende medlemsstat i henhold til stk. 3 [...]

[...]

3. Ved anvendelsen af dette direktiv anses en medietjenesteudbyder for at være etableret i en medlemsstat i følgende tilfælde:

- a) Medietjenesteudbyderen har sit hovedkontor i den pågældende medlemsstat, og de redaktionelle beslutninger om den audiovisuelle medietjeneste træffes i denne medlemsstat.
- b) Hvis en medietjenesteudbyder har sit hovedkontor i én medlemsstat, men de redaktionelle beslutninger om den audiovisuelle medietjeneste træffes i en anden medlemsstat, anses medietjenesteudbyderen for at være etableret i den medlemsstat, hvor en betydelig del af de medarbejdere, der er beskæftiget med den audiovisuelle medietjenestevirksomhed, arbejder. Hvis en betydelig del af de medarbejdere, der er beskæftiget med den audiovisuelle medietjenestevirksomhed, arbejder i begge medlemsstater, anses medietjenesteudbyderen for at være etableret i den medlemsstat, hvor hovedkontoret er beliggende. Hvis en betydelig del af de medarbejdere, der er beskæftiget med den audiovisuelle medietjenestevirksomhed, ikke arbejder i nogen af de pågældende medlemsstater, anses medietjenesteudbyderen for at være etableret i den medlemsstat, hvor den først påbegyndte sin virksomhed i overensstemmelse med lovgivningen i denne medlemsstat, forudsat at den har en stabil og reel forbindelse til denne medlemsstats økonomi.
- c) Hvis en medietjenesteudbyder har sit hovedkontor i en medlemsstat, men beslutninger om den audiovisuelle medietjeneste træffes i et tredjeland, eller omvendt, anses medietjenesteudbyderen for at være etableret i den pågældende medlemsstat, forudsat at en betydelig del af de medarbejdere, der er beskæftiget med den audiovisuelle medietjenestevirksomhed, arbejder i denne medlemsstat.«

10 Direktivets artikel 3, stk. 1 og 2, bestemmer:

»1. Medlemsstaterne sikrer modtagefrihed og må ikke hindre retransmissioner på deres område af audiovisuelle medietjenester fra andre medlemsstater af grunde, der falder inden for områder, der samordnes ved dette direktiv.

2. For så vidt angår tv-spredning kan medlemsstaterne midlertidigt fravige stk. 1, hvis følgende betingelser er opfyldt:

- a) En fjernsynsudsendelse fra en anden medlemsstat udgør en åbenlys, væsentlig og alvorlig overtrædelse af artikel 27, stk. 1 eller 2, og/eller artikel 6.
- b) Tv-spredningsforetagendet har i løbet af de foregående tolv måneder allerede overtrådt den eller de bestemmelser, der er omhandlet i litra a), mindst to gange.
- c) Den berørte medlemsstat har skriftligt underrettet tv-spredningsforetagendet og Kommissionen om de påståede overtrædelser og om de foranstaltninger, den agter at træffe, hvis der igen sker en overtrædelse.
- d) Konsultationer med transmissionsmedlemsstaten og Kommissionen har ikke ført til en mindelig ordning inden 15 dage efter underretningen i litra c), og den påståede overtrædelse fortsætter.

Kommissionen træffer senest to måneder efter underretningen om de foranstaltninger, der er truffet af medlemsstaten, afgørelse om, hvorvidt disse foranstaltninger er forenelige med EU-retten. Såfremt Kommissionen afgør, at de pågældende foranstaltninger ikke er forenelige med fællesskabsretten, skal medlemsstaten straks bringe dem til ophør.«

11 Direktivets artikel 4, stk. 2-5, fastsætter:

»2. I tilfælde, hvor en medlemsstat:

- a) har udøvet sin ret til i henhold til stk. 1 at vedtage mere detaljerede eller strengere bestemmelser vedrørende offentlighedens interesse og
- b) vurderer, at et tv-spredningsforetagende under en anden medlemsstats jurisdiktion udbyder en fjernsynsudsendelse, som helt eller fortrinsvis er rettet mod dens område,

kan den kontakte den medlemsstat, der har jurisdiktion, med henblik på at finde en gensidigt tilfredsstillende løsning på eventuelle problemer. Ved modtagelsen af en begrundet anmodning fra den pågældende medlemsstat skal den medlemsstat, der har jurisdiktion, anmode tv-spredningsforetagendet om at overholde de relevante bestemmelser vedrørende offentlighedens interesse. Den medlemsstat, der har jurisdiktion, skal underrette førstnævnte medlemsstat om resultatet af denne anmodning inden to måneder. Hver af de to medlemsstater kan anmode det kontaktudvalg, der er nedsat i henhold til artikel 29, om at behandle sagen.

3. Den pågældende medlemsstat kan træffe passende foranstaltninger over for det pågældende tv-spredningsforetagende, hvis den vurderer:

- a) at det resultat, der er opnået ved anvendelse af stk. 2, ikke er tilfredsstillende, og
- b) at tv-spredningsforetagendet har etableret sig i den medlemsstat, der har jurisdiktion, for på de områder, der samordnes ved dette direktiv, at omgå de strengere regler, der ville være gældende, hvis foretagendet var etableret i den pågældende medlemsstat.

Sådanne foranstaltninger skal være objektivt nødvendige, skal anvendes på en ikke-diskriminerende måde og må ikke være mere vidtgående end nødvendigt for at nå de resultater, der forfølges.

4. En medlemsstat må kun træffe foranstaltninger i medfør af stk. 3, hvis følgende betingelser alle er opfyldt:

- a) Den har underrettet Kommissionen og den medlemsstat, hvor tv-spredningsforetagendet er etableret, om, at den har til hensigt at træffe sådanne foranstaltninger, idet den angiver, hvilke grunde den baserer sin vurdering på.
- b) Kommissionen træffer afgørelse om, at foranstaltningerne er forenelige med EU-retten, og navnlig om, at den vurdering, der er foretaget af den medlemsstat, der træffer foranstaltningerne, jf. stk. 2 og 3, hviler på et korrekt grundlag.

5. Kommissionen træffer afgørelse senest tre måneder efter at have modtaget underretningen, jf. stk. 4, litra a). Hvis Kommissionen træffer afgørelse om, at foranstaltningerne er uforenelige med EU-retten, afstår den pågældende medlemsstat fra at træffe de foreslåede foranstaltninger.«

12 Direktivets artikel 6 er affattet således:

»Medlemsstaterne sikrer ved passende midler, at audiovisuelle medietjenester fra tjenesteudbydere under deres jurisdiktion ikke på nogen måde tilskynder til had på grund af race, køn, religion eller nationalitet.«

Litauisk ret

13 Artikel 6 i direktiv 2010/13 blev gennemført ved artikel 19, stk. 1, nr. 3), i Lietuvos Respublikos visuomenės informavimo įstatymas (litauisk lov om information af offentligheden) af 2. juli 2006 (Žin., 2006, nr. 82-3254), som i den affattelse, der finder anvendelse på tvisten i hovedsagen (herefter »lov om information af offentligheden«), bestemmer:

»Det er forbudt at distribuere materiale i medierne,

[...]

- 3) der spreder krigspropaganda, tilskynder til krig eller had, latterliggørelse eller foragt eller opfordrer til forskelsbehandling, vold eller overgreb mod en gruppe af personer eller en person, der tilhører denne gruppe, på grund af alder, køn, seksuel orientering, etnisk oprindelse, race, nationalitet, borgerskab, sprog, oprindelse, social status, tro, overbevisning, synspunkter eller religion [...]«

14 Denne lovs artikel 33, stk. 11 og 12, bestemmer:

»11. Foretagender, der retransmitterer fjernsynskanaler, samt andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler og/eller fjernsynsudsendelser til litauiske forbrugere, i hvilke der indgår kanaler, som retransmitteres og/eller distribueres via internettet, skal overholde de regler, som [LRKT] har udstedt om pakkernes sammensætning, og skal sikre forbrugernes ret til upartisk information, mangfoldighed for så vidt angår holdninger, kulturer og sprog samt en tilstrækkelig beskyttelse af mindreårige for så vidt angår skadelige virkninger af offentlig information. I 12 måneder efter vedtagelsen af den afgørelse, der er nævnt i stk. 12, nr. 1), i denne artikel, må fjernsynskanaler, der har distribueret materiale, der er omfattet af forbuddet i artikel 19, stk. 1, nr. 3), i [denne lov] udelukkende retransmitteres og/eller distribueres via internettet i betalings-TV-pakker, i hvilken forbindelse det er forbudt at yde tilskud eller støtte til disse pakker eller at indrømme dem nogen form for fordele, ligesom deres pris ikke må være lavere end tjenesteudbyderens udgifter til erhvervelse, retransmission og/eller distribution via internettet af pakker, hvori disse kanaler indgår.

12. Såfremt [LRTK] konstaterer, at en fjernsynskanal, der retransmitteres og/eller distribueres via internettet fra EU-medlemsstater, EØS-medlemsstater og andre europæiske stater, der har ratificeret [den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn], eller at der i udsendelser på denne kanal er blevet offentliggjort, retransmitteret og udbredt materiale, der er omfattet af forbuddet mod spredning i artikel 19, stk. 1, nr. 1-3), i [denne lov]:

- 1) træffer myndigheden afgørelse om, at den omhandlede kanal udelukkende må distribueres i betalings-TV-pakker og underretter TV-spredningsforetagender og andre, der udbyder TV-kanaler og/eller fjernsynsudsendelser via internettet til forbrugere i Litauen, herom
- 2) iværksætter myndigheden straks de i lovens artikel 34¹ omhandlede foranstaltninger med henblik på at sikre, at transmission af TV-kanaler og/eller fjernsynsudsendelser opfylder kravene i [nævnte] lov.

[...]«

- 15 Artikel 34¹, stk. 1 og 3, i lov om information af offentligheden gennemfører artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13. Det fremgår af denne lovs artikel 34¹, stk. 1, at der sikres modtagefrihed for så vidt angår audiovisuelle medietjenester, bl.a. fra andre medlemsstater, i Republikken Litauen. Denne lovs artikel 34¹, stk. 3, bestemmer, at denne frihed »midlertidigt kan suspenderes«, såfremt de fire betingelser, der svarer til betingelserne i artikel 3, stk. 2, i direktiv 2010/13, er opfyldt.
- 16 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at en basispakke består af en pakke af TV-programmer, der er kompileret og udbydes til forbrugere af et selskab, som retransmitterer TV-programmer, og/eller enhver anden person, der forsyner de omhandlede forbrugere med tjenester vedrørende distribution af TV-programmer og/eller individuelle programmer via internettet mod et fast gebyr. En tillægsgebyrpakke er en TV-programpakke, der distribueres til brugerne mod et tillægsgebyr, som ikke er dækket af prisen for basispakken.

Twisten i hovedsagen og de præjudicielle spørgsmål

- 17 BMA, et selskab, der er registreret i Det Forenede Kongerige, er indehaver af en licens, som er tildelt af Office of Communications (telekommunikationsmyndighed, Det Forenede Kongerige), til at distribuere fjernsynskanalen NTV Mir Lithuania.
- 18 LRTK traf i henhold til artikel 33, stk. 11 og stk. 12, nr. 1), i lov om information af offentligheden afgørelsen af 18. maj 2016. Afgørelsen er affødt af den omstændighed, at der på kanalen NTV Mir Lithuania den 15. april 2016 blev bragt et program med titlen »Ypatingas įvykis. Tyrimas« (»En særlig begivenhed – Efterforskning«), der indeholdt materiale, som tilskyndede til had på grundlag af nationalitet, hvilket er forbudt i henhold til lovens artikel 19, stk. 1, nr. 3).
- 19 Den 22. juni 2016 traf LRTK en ny afgørelse, der ændrede afgørelsen af 18. maj 2016. Myndigheden ophævede forpligtelsen til udelukkende at distribuere kanalen NTV Mir Lithuania i betalings-TV-pakker og besluttede at indlede en procedure med henblik på midlertidigt at suspendere denne kanal i henhold til artikel 34¹, stk. 3, i lov om information af offentligheden. I denne forbindelse underrettede myndigheden BMA om de overtrædelser, der var blevet konstateret i afgørelsen af 18. maj 2016, samt om de foranstaltninger, som den agtede at træffe i tilfælde af gentagelse. LRTK underrettede ligeledes Office of Communications om de omhandlede overtrædelser.
- 20 BMA har samme dag anlagt sag ved Vilniaus apygardos administracinis teismas (den regionale domstol i forvaltningsretlige sager i Vilnius, Litauen) med påstand om annullation af afgørelsen af 18. maj 2016. BMA har bl.a. gjort gældende, at denne afgørelse er blevet truffet i strid med artikel 3, stk. 2, i direktiv 2010/13, og at den hindrer retransmission af en fjernsynskanal fra en anden medlemsstat.

Begrundelserne for hindringen og den procedure, der var blevet fulgt i forbindelse med vedtagelsen af afgørelsen, skulle følgelig have været i overensstemmelse med denne bestemmelse. Dette var imidlertid ikke tilfældet.

- 21 På denne baggrund har Vilniaus apygardos administracinis teismas (den regionale domstol i forvaltningsretlige sager i Vilnius) besluttet at udsætte sagen og forelægge Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:
- »1) Omfatter artikel 3, stk. 1 og 2, i [direktiv 2010/13] kun tilfælde, hvor en modtagermedlemsstat søger at indstille TV-transmission og/eller retransmission, eller omfatter de også andre foranstaltninger, som modtagermedlemsstaten har truffet for på anden måde at hindre den frie modtagelse af programmer og deres transmission?
- 2) Skal ottende betragtning til samt artikel 3, stk. 1 og 2, i [direktiv 2010/13] fortolkes således, at de er til hinder for, at modtagermedlemsstater, når de har fastslået, at materiale omhandlet i dette direktivs artikel 6 er blevet offentliggjort, transmitteret til distribution og distribueret i et TV-program, som er retransmitteret og/eller distribueret via internettet fra en EU-medlemsstat, uden at betingelserne fastsat i direktivets artikel 3, stk. 2, er opfyldt, træffer en beslutning som beslutningen omhandlet i artikel 33, stk. 11, og artikel 33, stk. 12, nr. 1, i den litauiske lov om information af offentligheden, dvs. en beslutning, hvorefter retransmitterende selskaber, som opererer på modtagermedlemsstatens område, og andre personer, som leverer tjenester vedrørende distribution af TV-programmer via internettet, midlertidigt skal sørge for, at TV-programmet udelukkende retransmitteres og/eller distribueres via internettet i TV-programpakker, der stilles til rådighed mod et tillægsgebyr?«

Om de præjudicielle spørgsmål

Formaliteten

- 22 LRTK og den litauiske regering har gjort gældende, at anmodningen om en præjudiciel afgørelse skal afvises.
- 23 De har for det første gjort gældende, at de forelagte spørgsmål er af hypotetisk karakter. Eftersom LRTK samme dag, som BMA anlagde sag ved den forelæggende ret, ændrede afgørelsen af 18. maj 2016, ophævede forpligtelsen til udelukkende at distribuere kanalen NTV Mir Lithuania i betalings-TV-pakker og indledte en suspensionsprocedure i overensstemmelse med artikel 3, stk. 2, i direktiv 2010/13, blev tvisten i hovedsagen reelt uden genstand, idet BMA ikke længere har en interesse i, at retten fastslår, at denne afgørelse var retsstridig.
- 24 Det skal i denne forbindelse bemærkes, at det følger af fast retspraksis, at proceduren efter artikel 267 TEUF er et middel til samarbejde mellem Domstolen og de nationale retter, som giver Domstolen mulighed for at forsyne de nationale retter med de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som er nødvendige for, at de kan afgøre de for dem verserende tvister (jf. bl.a. dom af 6.9.2016, Petruhhin, C-182/15, EU:C:2016:630, præmis 18).
- 25 Det fremgår ligeledes af denne retspraksis, at det udelukkende tilkommer den nationale ret, for hvilken en tvist er indbragt, og som har ansvaret for den retslige afgørelse, som skal træffes, på grundlag af omstændighederne i den konkrete sag at vurdere, såvel om en præjudiciel afgørelse er nødvendig for, at den kan afsige dom, som relevansen af de spørgsmål, den forelægger Domstolen. Når de forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af en EU-retlig regel, er Domstolen derfor principielt forpligtet til at træffe afgørelse (dom af 10.12.2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 26 og den deri nævnte retspraksis).

- 26 Heraf følger, at der foreligger en formodning for, at spørgsmål om EU-retten er relevante. Domstolen kan kun afslå at træffe afgørelse vedrørende et præjudicielt spørgsmål fra en national ret, såfremt det klart fremgår, at den ønskede fortolkning af en EU-retlig regel savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, når problemet er af hypotetisk karakter, eller når Domstolen ikke råder over de faktiske og retlige oplysninger, som er nødvendige for, at den kan foretage en sagligt korrekt besvarelse af de forelagte spørgsmål (dom af 10.12.2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 27 og den deri nævnte retspraksis).
- 27 Der skal endvidere henvises til, at det følger af fast retspraksis, at begrundelsen for ordningen med præjudiciel forelæggelse ikke er, at Domstolen skal afgive responsa vedrørende generelle eller hypotetiske spørgsmål, men at der foreligger et behov med henblik på selve afgørelsen af en retstvist (dom af 10.12.2018, Wightman m.fl., C-621/18, EU:C:2018:999, præmis 28 og den deri nævnte retspraksis).
- 28 I den foreliggende sag har den forelæggende ret i forelæggelsesafgørelsen oplyst, at den uanset ændringen af afgørelsen af 18. maj 2016, hvorved LRTK ophævede de foranstaltninger, som BMA havde anfægtet, skal tage stilling til spørgsmålet, om LRTK med denne afgørelse tilsidesatte dette selskabs rettigheder, og om den nævnte afgørelse var lovlig på tidspunktet for dens vedtagelse.
- 29 BMA har i denne henseende gjort gældende, at afgørelsen af 18. maj 2016 var gældende fra den 23. maj 2016 til den 27. juni 2016, at den i denne periode havde potentielt bebyrdende virkninger for selskabet, og at LRTK med ændringen af denne afgørelse ikke har anerkendt, at nævnte afgørelse var retsstridig eller elimineret de virkninger, der allerede var indtrådt. BMA har endvidere anført, at såfremt det fastslås, at afgørelsen af 18. maj 2016 var retsstridig, vil dette gøre det muligt at udelukke risikoen for, at den hævdede retsstridighed vil blive gentaget i fremtiden.
- 30 Det fremgår dermed, at idet LRTK's ophævelse af de af BMA anfægtede foranstaltninger på den dag, hvor søgsmålet i hovedsagen blev anlagt, ikke var tilfredsstillende for dette selskab, verserer der fortsat en tvist for den forelæggende ret.
- 31 Under disse omstændigheder er det ikke åbenbart, at tvisten i hovedsagen har mistet sin genstand, således at de præjudicielle spørgsmål savner enhver forbindelse med realiteten i hovedsagen eller dennes genstand, eller at problemet er af hypotetisk karakter.
- 32 Den litauiske regering har for det andet gjort gældende, at en foranstaltning, der medfører en forpligtelse til i en periode på 12 måneder udelukkende at distribuere en fjernsynskanal i betalings-TV-pakker, som den i hovedsagen omhandlede, begrænser en sådan kanals adgang til det nationale område, uden at suspendere retransmission af en audiovisuel medietjeneste. En sådan foranstaltning er dermed ikke omfattet af anvendelsesområdet for artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13 og udgør en selvstændig foranstaltning, der er truffet i medfør af national ret, hvilket medfører, at det ikke er nødvendigt at foretage en fortolkning af disse bestemmelser i direktivet.
- 33 Det skal i denne henseende fastslås, at dette argument ikke vedrører spørgsmålet, om anmodningen om præjudiciel afgørelse kan antages til realitetsbehandling, men omhandler realiteten i hovedsagen, og det er nærmere bestemt genstand for det første forelagte spørgsmål (jf. analogt dom af 4.10.1991, Society for the Protection of Unborn Children Ireland, C-159/90, EU:C:1991:378, præmis 15).
- 34 Henset til ovenstående betragtninger kan anmodningen om en præjudiciel afgørelse antages til realitetsbehandling.

Realiteten

Indledende bemærkninger

- 35 Først skal den af LRTK og den litauiske regering fremførte argumentation undersøges, ifølge hvilken en fjernsynskanal som den i hovedsagen omhandlede, der udsender programmer, som er produceret i et tredjeland, ikke er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/13 og således ikke kan være omfattet af den modtage- og retransmissionsfrihed, som er fastsat i dette direktiv.
- 36 Den litauiske regering har således gjort gældende, at kanalen NTV Mir Lithuanias programmer produceres af et selskab, der har hjemsted i Rusland, og at BMA, der har hjemsted i Det Forenede Kongerige, blot udbyder en ren formidlingstjeneste, der består i at udsende denne kanal på det litauiske område, uden nogen form for redaktionelt ansvar for kanalens indhold.
- 37 Det skal i denne henseende bemærkes, at direktiv 2010/13, som det fremgår af 35. betragtning hertil, fastsætter en række praktiske kriterier til fastlæggelse af, hvilken medlemsstat der har jurisdiktion over en udbyder af medietjenester i forbindelse med tilvejebringelse af de tjenesteydelser, som direktivet vedrører.
- 38 I overensstemmelse med artikel 2, stk. 2, litra a), i direktiv 2010/13 er de medietjenesteudbydere som omhandlet i dette direktivs artikel 1, stk. 1, litra d), der er under en medlemsstats jurisdiktion, de tjenesteudbydere, der anses for at være etableret i den pågældende medlemsstat i henhold til artikel 2, stk. 3.
- 39 Hvad for det første angår begrebet »medietjenesteudbyder« er dette defineret i artikel 1, stk. 1, litra d), i direktiv 2010/13 som den fysiske eller juridiske person, der har det redaktionelle ansvar for valget af audiovisuelt indhold i den audiovisuelle medietjeneste og bestemmer, hvordan det tilrettelægges.
- 40 Begrebet »redaktionelt ansvar« er defineret i dette direktivs artikel 1, stk. 1, litra c), som »udøvelse af effektiv kontrol over både udvælgelsen af programmer og deres tilrettelæggelse, enten i en kronologisk programflade, såfremt der er tale om fjernsynsudsendelser, eller i et katalog, såfremt der er tale om on-demand audiovisuelle medietjenester«. Det er udøvelsen af denne kontrol, som fører til vedtagelsen af redaktionelle beslutninger, og til det forhold, at der påtages det hermed forbundne redaktionelle ansvar, der karakteriserer en medietjenesteudbyder som defineret i nævnte direktivs artikel 1, stk. 1, litra d).
- 41 Heraf følger, at en fysisk eller juridisk person, som er etableret i en medlemsstat, påtager sig det redaktionelle ansvar som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra c), i direktiv 2010/13 for en distribueret fjernsynskanals programmer, hvis den nævnte person udvælger og tilrettelægger denne kanals programmer i en kronologisk programflade. I dette tilfælde udgør den nævnte person dermed en medietjenesteudbyder som omhandlet i dette direktivs artikel 1, stk. 1, litra d).
- 42 Derimod udelukker definitionen af medietjenesteudbyderen, som det fremgår af 26. betragtning til direktiv 2010/13, fysiske eller juridiske personer, der blot udsender programmer, hvis redaktionelle ansvar påhviler tredjemænd.
- 43 Hvad angår de forskellige faktorer, der skal tages i betragtning i denne henseende, er den omstændighed, at den berørte person får udstedt en licens af en medlemsstats tilsynsorgan, selv om den kan udgøre et indicium for, at denne person har påtaget sig det redaktionelle ansvar for en distribueret kanals programmer, ikke afgørende – som generaladvokaten har anført i punkt 40 i forslaget til afgørelse – da EU-lovgiver ikke har harmoniseret tildelingen af licenser eller administrative tilladelser til at udbyde audiovisuelle medietjenester i direktiv 2010/13. Det skal endvidere vurderes, om den berørte person har kompetence til endeligt at beslutte det audiovisuelle

tilbud som sådan, hvilket forudsætter, at den pågældende har rådighed over tilstrækkelige materielle og menneskelige ressourcer til at kunne påtage sig et sådant ansvar, som generaladvokaten har anført i punkt 43-45 i forslaget til afgørelse.

- 44 For det andet opregner artikel 2, stk. 3, litra a)-c), i direktiv 2010/13 de tilfælde, hvor en medietjenesteudbyder anses for at være etableret i en medlemsstat og dermed omfattet af dette direktivs anvendelsesområde.
- 45 Det fremgår af artikel 2, stk. 3, litra a), i direktiv 2010/13, at en medietjenesteudbyder anses for at være etableret i en medlemsstat i det tilfælde, hvor denne udbyder har sit hovedkontor i den pågældende medlemsstat, og hvor »de redaktionelle beslutninger om den audiovisuelle medietjeneste træffes i denne medlemsstat«.
- 46 Det følger heraf, at det med henblik på at fastlægge, om en fysisk eller juridisk person er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/13, i medfør af dette direktivs artikel 2, stk. 3, litra a), ikke blot skal efterprøves, om den berørte person, der påtager sig det redaktionelle ansvar med hensyn til de leverede audiovisuelle medietjenester, har sit hovedkontor i en medlemsstat, men også om de redaktionelle beslutninger vedrørende disse tjenester træffes i denne medlemsstat.
- 47 Selv om en sådan efterprøvelse udgør et faktisk spørgsmål, som det tilkommer den forelæggende ret at bedømme, kan Domstolen imidlertid forsyne denne ret med de elementer vedrørende fortolkningen af EU-retten, som den nævnte ret har brug for med henblik på at afgøre den tvist, der verserer for den.
- 48 Med henblik på den efterprøvelse, der er nævnt i nærværende doms præmis 46, skal det afklares, om de redaktionelle beslutninger vedrørende de audiovisuelle medietjenester, der er omtalt i nærværende doms præmis 40, træffes i den medlemsstat, hvor den berørte medietjenesteudbyder har sit hovedkvarter.
- 49 Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at det sted, hvor disse redaktionelle beslutninger vedrørende de audiovisuelle medietjenester træffes, ligeledes er relevant med henblik på bedømmelsen af de materielle kriterier, der er fastsat i artikel 2, stk. 3, litra b) og c), i direktiv 2010/13.
- 50 I denne henseende fremgår det dels af første punktum af artikel 2, stk. 3, litra b), i direktiv 2010/13, at »[h]vis en medietjenesteudbyder har sit hovedkontor i én medlemsstat, men de redaktionelle beslutninger om den audiovisuelle medietjeneste træffes i en anden medlemsstat, anses medietjenesteudbyderen for at være etableret i den medlemsstat, hvor en betydelig del af de medarbejdere, der er beskæftiget med den audiovisuelle medietjenestevirksomhed, arbejder«. Dels bestemmer dette direktivs artikel 2, stk. 3, litra c), at »[h]vis en medietjenesteudbyder har sit hovedkontor i en medlemsstat, men beslutninger om den audiovisuelle medietjeneste træffes i et tredjeland, eller omvendt, anses medietjenesteudbyderen for at være etableret i den pågældende medlemsstat, forudsat at en betydelig del af de medarbejdere, der er beskæftiget med den audiovisuelle medietjenestevirksomhed, arbejder i denne medlemsstat«.
- 51 Som det fremgår af den identiske ordlyd af artikel 2, stk. 3, litra b), i direktiv 2010/13 og samme direktivs artikel 2, stk. 3, litra c), er det sted, hvor medietjenesteudbyderen har sit hovedkvarter, og det sted, hvor de medarbejdere, der er beskæftiget med medietjenesteudbyderens tjenester, arbejder, i øvrigt ligeledes relevant for anvendelsen af disse bestemmelser.
- 52 Det fremgår af den undersøgelse, der er foretaget i nærværende doms præmis 38-51, at det, der kendetegner en medietjenesteudbyder som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra d), i direktiv 2010/13, er, at den pågældende påtager sig det redaktionelle ansvar for audiovisuelle medietjenester. Hertil kommer, at det sted, hvor medietjenesteudbyder har sit hovedkontor, og det sted, hvor de redaktionelle beslutninger vedrørende disse medietjenester træffes, samt i givet fald det sted, hvor de medarbejdere, der er beskæftiget med de nævnte medietjenester, arbejder, udgør relevante kriterier

med henblik på at efterprøve, om denne udbyder er etableret i en medlemsstat, i henhold til dette direktivs artikel 2, stk. 3, således at de tjenester, som den pågældende udbyder, henhører under anvendelsesområdet for direktiv 2010/13. Derimod er den omstændighed, at de programmer, som en fjernsynskanal udsender på en medlemsstats område, kan være produceret i et tredjeland, uden betydning i denne henseende.

- 53 Dernæst skal der foretages en undersøgelse af den litauiske regerings argument, hvorefter den litauiske lovgivning finder anvendelse, eftersom kanalen NTV Mir Lithuania udelukkende er rettet mod det litauiske område, og hvorefter BMA har etableret sig i en anden medlemsstat end Litauen med det formål at omgå denne lovgivning.
- 54 I denne henseende er det tilstrækkeligt at bemærke, at artikel 4, stk. 2-5, i direktiv 2010/13 fastsætter en særlig procedure til regulering af de situationer, hvor et TV-spredningsforetagende, der henhører under en medlemsstats jurisdiktion, udbyder en fjernsynsudsendelse, som helt eller fortrinsvis er rettet mod en anden medlemsstats område. Under forudsætning af, at de betingelser og den procedure, der er fastsat i denne betingelse, overholdes, kan modtagermedlemsstaten således anvende sine egne bestemmelser i offentlighedens interesse eller andre strengere regler på de ved dette direktiv samordnede områder.
- 55 I det foreliggende tilfælde er det imidlertid ubestridt, at LRTK ikke fulgte denne procedure ved vedtagelsen af afgørelsen af 18. maj 2016.
- 56 Det følger af det ovenstående, at hverken den omstændighed, at kanalen NTV Mir Lithuanias programmer kan være produceret i et tredjeland, eller den omstændighed – idet Republikken Litauen ikke har overholdt den i direktiv 2010/13 fastsatte særlige procedure – at denne kanal, hvis udbyder er etableret i en anden medlemsstat, udelukkende er rettet mod det litauiske område, fritager Republikken Litauen for at anvende dette direktiv.

Det første spørgsmål

- 57 Den forelæggende ret ønsker med det første spørgsmål nærmere bestemt oplyst, om artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13 skal fortolkes således, at en af en medlemsstat vedtaget foranstaltning af hensyn til den offentlige orden, der består i en forpligtelse for medietjenesteudbydere, hvis udsendelser er rettet mod denne medlemsstats område, og for andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler eller fjernsynsudsendelser til forbrugerne i nævnte medlemsstat, til i en periode på 12 måneder kun at distribuere eller retransmittere en fjernsynskanal, der hidrører fra en anden medlemsstat, på den førstnævnte medlemsstats område, som indgår i betalings-TV-pakker, er omfattet af denne bestemmelse.
- 58 Domstolen besvarelse af dette spørgsmål er baseret på den forudsætning, at BMA, der er omfattet af de i hovedsagen omhandlede foranstaltninger, er en medietjenesteudbyder, der er etableret i en anden medlemsstat end Republikken Litauen, nemlig Det Forenede Kongerige Storbritannien og Nordirland, som er omfattet af anvendelsesområdet for direktiv 2010/13, i overensstemmelse med direktivets artikel 1 og 2, hvilket det tilkommer den forelæggende ret at efterprøve under hensyntagen til de oplysninger, der fremgår af nærværende doms præmis 37-52.
- 59 For så vidt som de andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler eller fjernsynsudsendelser til litauiske forbrugere, ikke har egenskab af »medietjenesteudbydere« som omhandlet i artikel 1, stk. 1, litra d), i direktiv 2010/13, er de derimod ikke omfattet af dette direktivs artikel 3, stk. 1 og 2.

- 60 Det skal desuden bemærkes, at en medietjenesteudbyder, der er etableret i Litauen, henhører under denne medlemsstats jurisdiktion, som det fremgår af artikel 2 i direktiv 2010/13, således at dette direktivs artikel 3, stk. 1 og 2, ikke finder anvendelse på den pågældende.
- 61 Med henblik på besvarelsen af det første spørgsmål skal opmærksomheden henledes på, at artikel 3, stk. 1, i direktiv 2010/13 bestemmer, at medlemsstaterne skal sikre modtagefrihed og ikke må hindre retransmissioner på deres område af audiovisuelle medietjenester fra andre medlemsstater af grunde, der falder inden for områder, der samordnes ved dette direktiv, herunder foranstaltninger mod tilskyndelser til had, jf. direktivets artikel 6. Hvad angår TV-spredning tillader samme direktivs artikel 3, stk. 2, imidlertid medlemsstaterne midlertidigt at fravige artikel 3, stk. 1, under overholdelse af visse materielle og processuelle betingelser.
- 62 Det fremgår af forelæggelsesafgørelsen, at der består en uenighed mellem BMA på den ene side og LRTK og den litauiske regering på den anden side hvad angår rækkevidden af artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13. Mens BMA har anført, at denne bestemmelse omhandler enhver restriktion, som modtagermedlemsstaten har indført af friheden til at modtage og retransmittere fjernsynsudsendelser, hvilken restriktion skal forstås i overensstemmelse med det restriktionsbegreb, der fremgår af artikel 56 TEUF, er LRTK og den litauiske regering af den opfattelse, at den nævnte bestemmelse alene omfatter en fuldstændig suspension af modtagelse og retransmission af fjernsynsudsendelser.
- 63 Det fremgår af Domstolens faste praksis, at der ved fortolkningen af en EU-retlig bestemmelse ikke blot skal tages hensyn til dennes ordlyd og de mål, den forfølger, men også til den sammenhæng, hvori den indgår, og til EU-rettens bestemmelser som helhed. En EU-retlig bestemmelses tilblivelse kan ligeledes give relevante elementer med henblik på dens fortolkning (jf. bl.a. dom af 3.10.2013, Inuit Tapiriit Kanatami m.fl. mod Parlamentet og Rådet, C-583/11 P, EU:C:2013:625, præmis 50).
- 64 Hvad for det første angår ordlyden af artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13 gør denne det ikke muligt at fastlægge arten af de foranstaltninger, der er omfattet af denne bestemmelse.
- 65 Hvad for det andet angår den sammenhæng, hvori artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13 indgår, og de mål, som den forfølger, skal det bemærkes, som generaladvokaten har anført i punkt 59 i forslaget til afgørelse, at selv om dette direktiv udgør en konkretisering af den frie udveksling af medietjenesteydelser i henhold til artikel 56 TEUF ved at skabe »et område uden indre grænser« for disse tjenesteydelser, som det fremgår af 104. betragtning hertil, tages der ligeledes hensyn til, som femte betragtning til direktivet vidner om, at disse tjenesteydelser i lige så høj grad er kulturelle tjenester som økonomiske tjenester, og til deres demokratiske, uddannelsesmæssige og kulturelle betydning, der gør en specifik regulering af disse tjenester berettiget.
- 66 Det fremgår desuden af niende og tiende betragtning til direktiv 89/552, at de hindringer, som EU-lovgiver ville fjerne, var de hindringer, der følger af, at de i medlemsstaterne gældende bestemmelser om fjernsynssprednings- og fjernsynsdistriktionsvirksomhed er forskellige. De områder, der samordnes ved dette direktiv, var kun områderne for egentlig TV-spredning, således som de var defineret i nævnte direktivs artikel 1, litra a) (jf. i denne retning dom af 22.9.2011, Mesopotamia Broadcast og Roj TV, C-244/10 og C-245/10, EU:C:2011:607, præmis 31 og 32).
- 67 Det følger af første og fjerde betragtning til direktiv 2010/13, at direktivet kodificerer direktiv 89/552 i lyset af den nye teknologi til transmission af audiovisuelle medietjenester. Heraf følger, at de områder, der samordnes i det førstnævnte direktiv, kun vedrører udbud af egentlige audiovisuelle medietjenester.
- 68 Hvad for det tredje angår tilblivelseshistorien bag artikel 3 i direktiv 2010/13 skal det bemærkes, at artikel 2, stk. 2, første afsnit, andet punktum, i direktiv 89/552 i sin oprindelige affattelse nævnte muligheden for, at medlemsstaterne midlertidigt kunne »suspendere« retransmission af fjernsynsudsendelser, når de i bestemmelsen indeholdte forhold forelå. Selv om EU-lovgiver ved ændringen af direktiv 89/552 ved direktiv 97/36 indførte en ny artikel 2a, som i stk. 2, første afsnit, i

det væsentlige gentog den oprindelige ordlyd af dette direktivs artikel 2, stk. 2, første afsnit, andet punktum, idet den erstattede verbet »suspendere« med verbet »fravige«, er der, som generaladvokaten har anført i punkt 57 i forslaget til afgørelse, intet i begrundelsen for direktiv 97/36, der tyder på, at EU-lovgiver med denne ændring havde til hensigt at ændre karakteren af de omhandlede foranstaltninger. Tværtimod opretholder 15. betragtning til direktiv 89/552, til trods for denne ændring, muligheden for modtagermedlemsstaten for »midlertidigt [at] indstille retransmission af fjernsynsudsendelser«, hvilken angivelse nu fremgår af 36. betragtning til direktiv 2010/13.

- 69 Det skal desuden tilføjes, at den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn, der blev udarbejdet på samme tidspunkt som direktiv 89/552, og som dette direktiv henviser til i fjerde betragtning, i artikel 4, som indeholder en bestemmelse, der minder om artikel 3, stk. 1, i direktiv 2010/13, kræver, at parterne i denne konvention »shall guarantee freedom of reception« og »shall not restrict the retransmission on their territories of programme services which comply with the terms of this [c]onvention«.
- 70 Den omstændighed, at EU-lovgiver i ordlyden af artikel 3, stk. 1, i direktiv 2010/13 har ladet sig inspirere af ordlyden af artikel 4 i den europæiske konvention om grænseoverskridende fjernsyn, taler for, at udtrykkene »modtagefrihed« og »hindre« i dette direktivs sammenhæng har en specifik betydning, der er mere snæver end betydningen af begrebet »restriktioner, der hindrer fri udveksling af tjenesteydelser« i artikel 56 TEUF.
- 71 Det skal i denne sammenhæng bemærkes, at Domstolen hvad angår direktiv 89/552 som ændret ved direktiv 97/36, hvis direktiv 2a, stk. 1 og 2, i det væsentlige svarer til artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13, har fastslået, at det førstnævnte direktiv fastsatte princippet om anerkendelse i modtagermedlemsstaten af den kontrolfunktion, som sendestaten har med hensyn til audiovisuelle medietjenester fra udbydere, der er omfattet af denne sidstnævntes kompetence (jf. i denne retning dom af 22.9.2011, Mesopotamia Broadcast og Roj TV, C-244/10 og C-245/10, EU:C:2011:607, præmis 35).
- 72 Domstolen har i denne henseende fremhævet, at kontrollen med anvendelsen af lovgivningen i sendestaten, der gælder for audiovisuelle medietjenester, og med iagttagelsen af bestemmelserne i direktiv 89/552, som ændret ved direktiv 97/36, kun tilkommer den medlemsstat, hvor disse tjenester hidrører fra, og at modtagermedlemsstaten ikke har ret til at udøve egen kontrol af de grunde, der falder inden for de ved direktivet samordnede områder (jf. i denne retning dom af 22.9.2011, Mesopotamia Broadcast og Roj TV, C-244/10 og C-245/10, EU:C:2011:607, præmis 36 og den deri nævnte retspraksis).
- 73 Direktiv 2010/13 er derimod i princippet ikke til hinder for at anvende nationale bestemmelser, som generelt forfølger et formål af almen interesse, uden at der dog derved indføres en fornyet kontrol af fjernsynsudsendelser ud over den, som udsendelsesmedlemsstaten er forpligtet til at foretage (jf. i denne retning dom af 9.7.1997, De Agostini og TV-Shop, C-34/95 – C-36/95, EU:C:1997:344, præmis 34).
- 74 Det følger af dom af 9. juli 1997, De Agostini og TV-Shop (C-34/95 – C-36/95, EU:C:1997:344), at en national foranstaltning, der forfølger et formål af almen interesse, og som regulerer visse aspekter af udsendelse eller distributionen af audiovisuelle medietjenester, ikke er omfattet af artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13, medmindre den indfører en fornyet kontrol af fjernsynsudsendelser ud over den, som udsendelsesmedlemsstaten er forpligtet til at foretage.
- 75 Domstolen fastslog i præmis 50 i dom af 22. september 2011, Mesopotamia Broadcast og Roj TV (C-244/10 og C-245/10, EU:C:2011:607), at en lovgivning i en medlemsstat, der ikke specifikt vedrører udsendelse og distribution af programmer, og som på generel måde forfølger et hensyn til den

offentlige orden uden dog at forhindre selve retransmissionen på sit område af audiovisuelle medietjeneste fra en anden medlemsstat, ikke er omfattet af direktiv 89/552 som ændret ved direktiv 97/36.

- 76 Imidlertid skal præmis 50 i dom af 22. september 2011, Mesopotamia Broadcast og Roj TV (C-244/10 og C-245/10, EU:C:2011:607), ikke fortolkes således, at en national foranstaltning udgør en hindring som omhandlet artikel 3, stk. 1, i direktiv 2010/13, så snart den lovgivning, som foranstaltningen er vedtaget på grundlag af, regulerer visse aspekter af udsendelsen eller distributionen af audiovisuelle medietjeneste, såsom den måde, hvorpå disse tjenester udsendes eller distribueres.
- 77 En national foranstaltning, som generelt forfølger et hensyn til den offentlige orden og regulerer fremgangsmåden for distribution af en fjernsynskanal til forbrugerne i modtagermedlemsstaten, udgør ikke en sådan hindring, eftersom sådanne fremgangsmåder ikke forhindrer selve retransmissionen af den nævnte kanal. En sådan foranstaltning indfører således ikke en fornyet kontrol af udsendelsen af den omhandlede kanal ud over den, som udsendelsesmedlemsstaten er forpligtet til at foretage.
- 78 Hvad angår den i hovedsagen omhandlede foranstaltning fremgår det for det første af de af LRTK og den litauiske regering fremsatte bemærkninger, at den nationale lovgiver med vedtagelsen af artikel 33, stk. 11 og stk. 12, nr. 1), i lov om information af offentligheden, som udgør grundlaget for vedtagelsen af afgørelsen af 18. maj 2016, ønskede at bekæmpe den aktive spredning af oplysninger, der miskrediterer den litauiske stat og truer dens status som stat, med henblik på – henset til den særligt store indflydelse, som fjernsynet har på den offentlige mening – at beskytte informationssikkerheden på litauisk område samt at sikre og opretholde den offentlige interesse i at blive korrekt informeret. De i denne bestemmelse omhandlede oplysninger henhører under det forbud, som er fastsat i denne lovs artikel 19, og omfatter oplysninger med opfordringer til at afskaffe den litauiske forfatning, tilskyndelser til at gribe ind i Republikken Litauens suverænitet, territoriale integritet og politiske uafhængighed, og som består i krigspropaganda, tilskyndelse til krig eller had, latterliggørelse eller foragt eller opfordring til forskelsbehandling, vold eller overgreb mod en gruppe af personer eller en person, der tilhører denne gruppe, bl.a. på grund af nationalitet.
- 79 LRTK har i sine bemærkninger for Domstolen præciseret, at afgørelsen af 18. maj 2016 blev vedtaget med den begrundelse, at et af de programmer, der blev udsendt på kanalen NTV Mir Lithuania, indeholdt urigtige oplysninger, der tilskyndede til fjendtlighed og had på grundlag af nationalitet over for de baltiske lande, og som vedrørte litauerne og letternes deltagelse i holocaust og de baltiske landes indenrigspolitik, der angiveligt var nationalistisk og ny-nazistisk og udgjorde en trussel mod det russiske nationale mindretal, der bor på disse landes område. Dette program henvendte sig ifølge LRTK målrettet til det russisktalende mindretal og havde til formål, ved hjælp af forskellige propagandamidler at påvirke opinionen i denne samfundsgruppe negativt og suggestivt for så vidt angår den indenrigs- og udenrigspolitik, som føres af Republikken Litauen, Republikken Estland og Republikken Letland, at fremhæve splittelser og polarisering i samfundet og den spænding, som de vestlige lande har skabt i denne del af Østeuropa, og Den Russiske Føderations offerrolle.
- 80 Det fremgår ikke af de sagsakter, som Domstolen råder over, at disse konstateringer er blevet bestridt, hvilken det imidlertid tilkommer den forelæggende ret at efterprøve. På dette grundlag skal en foranstaltning som den i hovedsagen omhandlede anses for generelt at forfølge et hensyn til den offentlige orden.
- 81 For det andet har LRTK og den litauiske regering præciseret i deres skriftlige indlæg, at afgørelsen af 18. maj 2016, der forpligter udbydere af medietjenesteudbydere, hvis udsendelser er rettet mod det litauiske område, og andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler eller fjernsynsudsendelser til de litauiske forbrugere, til i en periode på 12 måneder kun at distribuere eller retransmittere kanalen NTV Mir Lithuania i betalings-TV-pakker, alene regulerer fremgangsmåden for distributionen af denne kanal til de litauiske forbrugere. Samtidigt er det ubestridt i hovedsagen, at afgørelsen af 18. maj 2016 ikke suspenderer eller forbyder retransmissionen

af denne kanal på det litauiske område, da denne kanal, til trods for den nævnte afgørelse, stadig kan distribueres lovligt på dette område, og de litauiske forbrugere stadig kan se den, såfremt de abonnerer på en betalings-TV-pakke.

82 Følgelig forhindrer en foranstaltning som den i hovedsagen omhandlede ikke selve retransmissionen på modtagermedlemsstatsens område af fjernsynsudsendelser fra den af denne foranstaltning omfattede fjernsynskanal, der hidrører fra en anden medlemsstat.

83 Dermed er en sådan foranstaltning ikke omfattet af artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13.

84 Henset til samtlige ovenstående betragtninger skal det første spørgsmål besvares med, at artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2010/13 skal fortolkes således, at en af en medlemsstat vedtaget foranstaltning af hensyn til den offentlige orden, der består i en forpligtelse for medietjenesteudbydere, hvis udsendelser er rettet mod denne medlemsstats område, og for andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler eller fjernsynsudsendelser til forbrugerne i nævnte medlemsstat, til i en periode på 12 måneder kun at distribuere eller retransmittere en fjernsynskanal, der hidrører fra en anden medlemsstat, på den førstnævnte medlemsstats område, som indgår i betalings-TV-pakker, uden dog at forhindre selve retransmissionen på den førstnævnte medlemsstats område af fjernsynsudsendelser fra denne kanal, ikke er omfattet af denne bestemmelse.

Det andet spørgsmål

85 Henset til besvarelsen af det første spørgsmål, er det ufornuddent at besvare det andet spørgsmål.

Sagsomkostninger

86 Da sagen i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den forelæggende ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagsomkostningerne. Bortset fra de nævnte parters udgifter kan de udgifter, som er afholdt i forbindelse med afgivelse af indlæg for Domstolen, ikke erstattes.

På grundlag af disse præmisser kender Domstolen (Anden Afdeling) for ret:

Artikel 3, stk. 1 og 2, i Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2010/13/EU af 10. marts 2010 om samordning af visse love og administrative bestemmelser i medlemsstaterne om udbud af audiovisuelle medietjenester (direktiv om audiovisuelle medietjenester) skal fortolkes således, at en af en medlemsstat vedtaget foranstaltning af hensyn til den offentlige orden, der består i en forpligtelse for medietjenesteudbydere, hvis udsendelser er rettet mod denne medlemsstats område, og for andre personer, der udbyder en formidlingstjeneste over internettet af kanaler eller fjernsynsudsendelser til forbrugerne i nævnte medlemsstat, til i en periode på 12 måneder kun at distribuere eller retransmittere en fjernsynskanal, der hidrører fra en anden medlemsstat, på den førstnævnte medlemsstats område, som indgår i betalings-TV-pakker, uden dog at forhindre selve retransmissionen på den førstnævnte medlemsstats område af fjernsynsudsendelser fra denne kanal, ikke er omfattet af denne bestemmelse.

Underskrifter